עד: איזהו נשך פרק חמישי בבא מציעא

דלמא רבי שמעון היא כו'. אבל לרבנן בין פסק ובין לא פסק שקיל כדהשתא ומיתא ליה לאוקמה כרבי שמעון טפי דהשתא לא הוי אלא שמי מחלוקת לרבנן דרבי שמעון כר' יהודה דמתניתין אבל אי מתני' רבנן היא אינא שלא מחלוקת בלא פסק דלר' שמעון אין הלוקח יכול לחזור בו כלל אפי' אם הוא רוצה לקבל מי שפרע ולרבנן יכול לחזור בו וקאי במי שפרע ולרבי יהודה אפילו מי שפרע ליכא ועוד דסברא הוא דלרבנן דרבי שמעון כיון דלא נתקיים המקח בשעת מתן מעות ויכול לחזור הלוקח אפי' לא הוזל אלא שהיה במי שפרע אם כן כשהוזל השער אפילו במי שפרע לא יהיה דדעתיה דאינש אתרעא זילא אבל לר' שמעון דסבר דלוקח לא מצי הדר ביה להכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כדהשתא אי לא שקיל כדמעיקרא דליכא למימר לדידיה לישקול כדהשתא משום דדעתיה דלוקח אתרעא זילא דהכי נתקיים המקח משעת נתינת המעות לענין שלא יוכל לחזור אפילו יקבל עליו מי שפרע: **תיפוק** ליה דשליח שוייה. אדרב פפא פריך דאמר נעיל אגא נמי לקבל מי שפרע קאמינא ופריך דלא שייך מי שפרע בשליח ולשון תיפוק ליה יש לישב דה"ק דנהי דלא נתבטלו דברי רב פפא מחמת קושיא של רבינא מכל מקום תיפוק ליה דשייה שליח: הלויני

יומות הגשמים איכא ביניהו: ופוסק עמו כשער הגבוה: ההוא גברא דיהיב זוזי לנדוניא דבי חמוה לסוף זל נדוניא אתו לקמיה דרב פפא אמר ליה [א]אי פסקת עמו כשער הגבוה שקיל כהשתא ואי לא שקיל כי מעיקרא אמרו ליה רבנן לרב פפא ואי לא פסק שקיל כמעיקרא מעות נינהו ומעות לא קנו אמר להו [ב]אנא נמי לקבולי עליה מי שפרע קא אמינא אי פסק כשער הגבוה מוכר קא הדר ביה מקבל עליה מוכר מי שפרע אי לא פסק לוקח קא הדר ביה מקבל עליה לוקח מי שפרע אמר ליה רבינא לרב פפא וממאי דרבנן היא דפליגי עליה דרבי שמעון דאמרי מעות לא קנו ואפילו הכי אי פסק כשער הגבוה שקיל כדהשתא אי לא פסק שקיל כדמעיקרא דלמא [ג]ר' שמעון היא דאמר מעות קונות וכי פסק כשער הגבוה שקיל כי השתא אי לא פסק שקיל כמעיקרא משום דקני להו זוזי אבל לרבנן בין פסק בין לא פסק שקיל כי השתא דדעתיה דאינש אתרעא זילא אמר ליה אימור דאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי מי אמר דאי לא תימא הכי מי שפרע בלוקח לרבי

שמעון לית ליה וכי תימא הכי נמי והתניא [ד]מכל מקום כך הלכה אבל אמרו חכמים מי שפרע כו' מאי מכל מקום לאו דלא שנא לוקח ולא שנא מוכר מקבל עליה מי שפרע אלא כי קאמר רבי שמעון בחד תרעא בתרי תרעי לא אמר אמר ליה רב אחא בריה דרבא לרב אשי ותיפוק ליה [ה]דשליח שוייה מעיקרא א"ל בתגרא דזבין ומזבין: **מתני'** [ו]מלוה אדם את אריסיו חטין בחטין לזרע אבל לא לאכול שהיה רבן גמליאל מלוה את אריסיו חטין בחטין לזרע ביוקר והוזלו או בזול והוקרו נוטל מהן כשער הזול ולא מפני שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ'** תנו רבנן מלוה אדם את אריסיו חטים בחטים לזרע בד"א שלא ירד אבל ירד אסור מאי שנא תנא דידן דלא קא מפליג בין ירד ובין לא ירד ומאי שנא תנא ברא דקא מפליג בין ירד ובין לא ירד אמר רבא ר' אידי אסברה ניהלי [ז]באתרא דתנא דידן אריסא יהיב ביזרא בין ירד ובין לא ירד כמה דלא יהיב ביזרא מצי מסליק ליה וכי קא נחית לבציר מהכי קא נחית באתרא דתנא ברא מרי ארעא יהיב ביזרא אי לא ירד דמצי מסליק ליה כי קא נחית לבציר מהכי קא נחית אי ירד דלא מצי מסליק ליה אסור תנו רבנן אומר אדם לחבירו הלויני

כתוך הזמן: **אימור דאמר רבי שמעון.** לוקח לא מצי הדר ביה: **בחד תרעא.** כגון שלא נשתנה השער או הפוסק ע"מ לקבל מיד ונשתנה ובתוך כך נשתנה השער דכי פסק לאו אדעתא דתרעא זילא פסק: **כתרי תרעי.** כי מתניתין: **מי אמר.** מודה הוא דמחזר ואין עליו אלא מי שפרע וכי נמי אוקמת לה כרבי שמעון להנגל מקבלת מי שפרע מצריך לה לפסוק כשער הגבוה ואם לא פירש וחזר בו מקבל מי שפרע וה"ה לרבנן דבתרי תרעי לא פליגי: **דאי לא תימא.** דמודי ר"ש בתרי תרעי לוקח יכול לחזור בו ויקבל מי שפרע: **ליה ליה.** בתמיה: **והכניא מכל מקום כך הלכה כו'.** ור"ש קאמר לה בפרק הזהב (לעיל מח.): **ותיפוק ליה.** דאין כאן מי שפרע אבל לוקח נדוניא זו דהא שליח שויה של בית חמיו עשאוהו שליח לפסוק וחמיו אחר בו ומה בידו של זה לעשות שב"ד מקבלין אותו וחמוה נמי לא בר קבולי מי שפרע הוא דמצי אמר היה לך לפסוק כשער הגבוה ולתקוני שדרתיך ולא לעוותי וכדבר עיוות במה שהיה עליו לתקן לא נעשה שליחו: **כתגרא דזבין ומזבין.** לא שליח נעשה אלא הוא פסק עם חתנו וחתנו פסק עם אחרים ומשתכר [ח]א"כ לא פסק חמיו עמו וזה פסק כדי למוכרה לחמיו ולהשתכר: **מתני' חטין בחטין לזרע.** פאה בפאה וגמרא מפרש טעמא: **שהיה ר"ג.** כלומר לכך הולרך לשנות משנה זו לפי שהיה ר"ג מחמיר שאם הוזלו נוטל מהן כשער הזול ואשמועינן דאע"ג שהלכה כן אלא שרצה להחמיר על עצמו: **גמ' שלא ירד.** עדיין לא ירד האדים לחוכה לעובדה בשום עבודה: **אבל ירד אסור.** כדמפרש ואזיל: **רבי אידי אסברה לי.** פירש והכניה לי: **ביזרא.** הזרע: **מצי מסלק ליה.** בעה"ב. הלכך אפילו ירד וכבר חרשה הואיל וכיר בעה"ב לסלקו בשביל שאין לו זרע כשלוה ממנו וזורע וכשיוקרו חטין יתן חטין אין זו הלוואה. אלא לבציר מהכי נחית הרי הוא כיורד לתוכה מעכשיו ע"מ שיטול בעה"ב הזרע תחלה מחלק המגיע לאדים והאדים יטול השאר בשכר טרחו ויטול פחות משאר אדיסין כשיעור הזרע ועל מנת כן ירד שיטול פחות משאר אדיסין כשיעור הזרע: **מרי ארעא יהיב ביזרא.** וזה היה קרקע שלו יפה וזינה ממנהג העיר להטיל על האדים הלכך אם פסק כן עמו בתחילתו קודם שירד דמצי מסלק ליה כי נחית לבציר מהכי נחית ואין זו הלוואה. אבל ירד ומתחילתו לא פסק עמו שיהא הזרע שלו ואחר מיכן נתרלה מאליו ע"י קבלת דמים או מתנה אין ירידתו עכשיו לתוכה דומיא לבציר מהכי נחית והלוואה היא גביה ואסור:

יקולן

עין משפט נר מצוה

קבב א ב ג מיי' פ"ט מהלי' מלוה והלוה הל"ה ה סמג לאוין קנג טוש"ע יו"ד סי' קעה סעיף ז:

קסג ד ה מיי' שם פ"י הלכה ה סמג שם טוש"ע יו"ד סי' קפג סעיף ד:

מסורת הש"ס

(א) נעיל מד. מוז. כ) נעיל מח. מט. [תוספתא פ"נ], ג) ר"מ מ"ז פרק ממכרים"ל ומהרש"ל, ד) [נ"ל בפער יעכ"ן], ה) נ"ל מ"ל ישב"ן ועי' רש"ש.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ר' שמעון וכו' מכל יהיב זוזי כי לא נשתנה השער ומשום הכי אף כי נשתנה כל"ל וכ"כ ויש לישב לשון אף כמו שנתבאר בספרים וה"ל דלוקח רולה לחזור אף שלא נשתנה השער וק"ל:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com